

JÁTEKOSKÖLCSÖNZÉSEK ELSZÁMOLÁSA A NEMZETKÖZI PÉNZÜGYI BESZÁMOLÁSI STANDARDOK (IFRS-EK) RENDSZERÉBEN

ACCOUNTING FOR PLAYER LOANS UNDER INTERNATIONAL FINANCIAL REPORTING STANDARDS (IFRS)

Nyul Dávid

Számvitel MSc szakos hallgató
Debreceni Egyetem Gazdaságtudományi Kar
nyuldavid10@gmail.com

ÖSSZEFOGLALÁS

A labdarúgás több mint egy sportág, óriási hatással van a világra, hiszen üzleti szempontból is egyre jelentősebb szerepet tölt be a világgazdaságban. Kutatásom során arra a kérdésre kerestem a választ, hogy a Nemzetközi Pénzügyi Beszámolási Standardokat (IFRS-eket) alkalmazó futballklubok miként számolják el a játékosok kölcsönzésével kapcsolatos ügyleteket.

Az Európai Labdarúgó-szövetség (UEFA) négy fő típusba sorolja a kölcsönöket: általános, kötelező vásárlási záradékot tartalmazó, vásárlási opciót tartalmazó, valamint feltételes vásárlási kötelezettséget tartalmazó kölcsönszerződések. Általános esetben a játékosok kölcsönvétele során a futballvállalatok eldönthetik, hogy alkalmazzák-e az IFRS 16 Lízingek standardot vagy sem. Ha alkalmazzák, akkor a játékosjog használatijog-eszközként kerül be az eszközök közé. Ugyanakkor a standard alapján, ha a futamidő 1 évnél rövidebb, a lízingfizetéseket ráfordításként számolják el. Lehetőség van arra is, hogy a futballvállalatok egyáltalán ne alkalmazzák az IFRS 16 standardot, amennyiben úgy ítélik meg, hogy a játékosok kölcsönvétele nem felel meg a lízing fogalmának, ebben az esetben az IAS 38 Immateriális eszközök standardot kell alkalmazni. A másik három, speciális esetben pedig azt kell felmérnie a futballvállalatoknak, hogy a játékosjog várhatóan átkerül-e véglegesen a kölcsönbevevő klubhoz vagy sem.

Kulcsszavak: IFRS, futball, játékosjog, lízing

ABSTRACT

Football is more than just a sport, it has huge impact on the world, playing an increasingly important role in the global economy from a business perspective. In my research, I sought to answer the question of how football clubs applying International Financial Reporting Standards (IFRS) account for transactions related to the loan of players.

The Union of European Football Associations (UEFA) classifies loans into four main types: general loans, loans with unconditional obligation to buy, loans with option to buy and loans with conditional obligation to buy. In the general case, football companies can decide whether or not to apply IFRS 16 Leases when borrowing players. If they do, the player's registration right is recognised as a right-of-use asset. However, under the standard, if the lease term is less than 1 year, the lease payments are recognised as expense. It is also possible for football companies not to apply IFRS 16 at all if they consider that the player loans do not meet the definition of a lease, in which case IAS 38 Intangible Assets should be applied. In the other three specific cases, football companies should consider whether or not the player's registration rights are expected to be permanently transferred to the borrowing club.

Keywords: IFRS, football, player's registration right, lease

BEVEZETÉS

A labdarúgás több mint egy sportág, óriási hatással van a világra, gazdasági, kulturális, politikai és technológiai szempontból is. A futball gazdasági oldalával azért fontos foglalkozni, mert a sportág üzleti szempontból is egyre jelentősebb szerepet tölt be a világ gazdaságában. Az iparágban milliárd eurók forognak évente és ezek a pénzáramlások – legyen szó játékosigazolásokról, szponzori megállapodásokról, stadionépítésekről – nemcsak a klubokra, hanem a gazdaság többi szereplőjére is hatással vannak.

A világ gazdaságban egyre erősödő globalizáció következményei és hatásai elkerülhetetlenek. Az országok a mai gazdasági életre jellemző rohamos tőkeáramlás és a nemzetközi üzleti kapcsolatok miatt lassan veszítenek jelentőségükből. A multinacionális vállalatok szerte a világon elterjedtek és egyre több tőke vár befektetési lehetőségekre a világ tőzsdéin keresztül. A különböző országokban működő cégek különböző elvek alapján, eltérő tartalommal készítenek beszámolókat – még úgy is, hogy a különböző pénzügyi kimutatások mögött azonos gazdasági események húzódnak meg – ezzel megnehezítve a teljesítményük összehasonlítását a tulajdonosok, a befektetők és más döntéshozók, valamint a hatóságok számára (Beke, 2014; Lakatos, 2014). Mindezek a trendek és gazdasági változások megerősítik azt az igényt, hogy a különböző országokban befektetni szándékozók összehasonlíthassák a vállalatok teljesítményét, amely egy olyan standardizált számviteli rendszer létrehozásával lehetséges, ami lehetőséget ad a hasonló gazdasági tranzakciók azonos elszámolására és prezentálására. Az Európai Unióban 1978-ban és 1983-ban születtek meg a beszámolásra vonatkozó irányelvek, de ezek továbbra is jelentős mozgásteret adtak a tagállamok eltérő gyakorlatának és így a kimutatások nem voltak alkalmasak az összehasonlításra (Beke, 2013). A problémát a Nemzetközi Pénzügyi Beszámolási Standardok (International Financial Reporting Standards; IFRS-ek) alkalmazásával oldották fel.

Az Európai Unió nemzetközi számviteli standardok alkalmazásáról szóló rendelete (Az Európai Parlament és a Tanács 1606/2002/EK rendelete (2002. július 19.) a nemzetközi számviteli standardok alkalmazásáról, 2002) kimondja, hogy 2005-től minden Európai Uniói tőzsdén jegyzett vállalkozás számára kötelező konszolidált éves beszámolóját a Nemzetközi Pénzügyi Beszámolási Standardokkal összhangban elkészíteni. Dékán Tamásné Orbán (2019) szerint a vállalatok teljesítményét csak a vállalatkonzernbe tartozó vállalkozások együttes vagyoni, pénzügyi és jövedelmi viszonyait tükröző, egymás közötti kapcsolataikból eredő halmozódásokat kiszűrő, úgynevezett konszolidált beszámoló alapján szabad teljeskörűen megítélni. Az IFRS-ek megfelelő alkalmazásával általános célú pénzügyi kimutatások állíthatók össze. Madarasiné Szirmai és szerzőtársai (2019) szerint ez azt jelenti, hogy a kimutatások olyan felhasználók információigényének kielégítésére készülnek, akiknek nincs szükségük speciális információkra, így azt mondhatjuk, hogy az IFRS alapvetően nyereség-orientált gazdálkodóknak készült. Az Amerikai Egyesült Államokban az IFRS-ek nincsenek kötelezően előírva, azonban az Egyesült Államok Értékpapír- és Tőzsdefelügyelete (SEC) engedélyezte, hogy az amerikai tőzsdén jegyzett külföldi vállalkozások az Amerikai Egyesült Államok Általánosan Elfogadott Számviteli Alapelvei (US GAAP) helyett az IFRS-ek szerint készítsék el pénzügyi kimutatásaikat (U.S. Securities and Exchange Commission, 2007). Az IFRS-ekre való áttérés a legtöbb cég számára nemcsak a számviteli beszámolás tekintetében jelentett hatalmas változást, hanem a tervezés, a döntéshozatal, a vállalatértékelés, valamint a teljesítménymérés terén is (Dékán Tamásné Orbán, 2013).

A tőzsdén jegyzett futballklubok számvitele a jogi szabályozásnak köszönhetően hasonló a többi tőzsdén jegyzett vállalat számviteléhez, azonban a sportipar sajátosságai miatt jellegzetes elemekkel rendelkezik. A kutatásom során egy ilyen specialitás, a játékosok kölcsönvételének és kölcsönadásának számviteli elszámolása került tanulmányozásra.

ANYAG ÉS MÓDSZER

A kutatás során a Deloitte (2024) által minden évben összeállított Football Money League 2022/2023-as szezonra vonatkozó húszas listáján szereplő három tőzsdén jegyzett futballklubot vettem figyelembe. Ezen az európai csapatokat tartalmazó ranglistán az 5. helyet foglalja el az angol Manchester United, a 11. helyen áll az olasz Juventus, a 12. helyen pedig a német Borussia Dortmund szerepel.

Kutatási módszernek dokumentumelemzést választottam, a három futballvállalat nyilvánosan elérhető IFRS konszolidált pénzügyi kimutatásait elemeztem a Nemzetközi Pénzügyi Beszámolási Standardokkal összhangban.

EREDMÉNYEK

A játékos kölcsönzések számviteli megjelenítésének vizsgálata

Az IFRS Értelmezési Bizottság definiálja a játékosjog fogalmát. Eszerint a játékos egy külső fél által kezelt elektronikus átigazolási rendszerben van regisztrálva. A regisztráció azt jelenti, hogy a játékos nem játszhat más klubban és a regisztráló klubnak olyan munkaszerződést kell kötnie a játékoskal, amely megakadályozza, hogy a labdarúgó közös megegyezés nélkül elhagyja a klubot. A munkaszerződést és az elektronikus átigazolási rendszerben történő regisztrációt együttesen regisztrációs jognak vagy másnéven játékosjognak nevezik (IFRS Interpretations Committee, 2019). Az IAS 38 Immateriális eszközök standard szerint „az eszköz egy olyan erőforrás, amelyet múltbeli események eredményeképpen a gazdálkodó egység ellenőriz; valamint amelyből várhatóan jövőbeli gazdasági hasznok folynak be a gazdálkodó egységhez. Az immateriális eszköz egy azonosítható, fizikai megjelenéssel nem rendelkező, nem monetáris eszköz (IAS 38.8, 2023).” A standard alapján a játékosjog immateriális eszköznek tekinthető, hiszen múltbeli esemény alapján, a vállalkozás kontrollja alatt álló, várhatóan jövőbeli gazdasági hasznokat generáló, beazonosítható, nem monetáris eszköz, amelynek nincs fizikai megjelenése.

A labdarúgásban a kölcsönadás egy olyan megállapodás, amelynek értelmében egy klub – amely szerződésben áll egy játékoskal – megállapodik egy másik klubbal arról, hogy a játékos ideiglenesen, meghatározott ideig az adott csapatnál játsszon. A kölcsönadás számvitelileg azt jelenti, hogy az egyik klub ideiglenesen átadja egy másiknak a játékosjog kontrollját. Szőke és szerzőtársai (2015) szerint ilyen esetben a kölcsönbeadó ellenértéket követelhet a kölcsönbevevő féltől.

Az IFRS 16 Lízings standard szerint a lízing „olyan szerződés vagy egy szerződés olyan része, amely egy időszakra ellenértékért cserében átruházza egy eszköz (a mögöttes eszköz) használatának jogát (IFRS 16.A, 2023).” Az IFRS 16 standardot minden lízingre alkalmazni kell néhány kivételtől eltekintve. Ilyen kivétel „a lízingbevevő által licencszerződések keretében tartott, az IAS 38 Immateriális eszközök standard hatókörébe tartozó olyan tételekhez fűződő jogok, mint például a mozifilmek, videofelvételek, színdarabok, forgatókönyvek, szabadalmak és szerzői jogok (IFRS 16.3.e, 2023).” A játékosjogok nem tartoznak a kivételek közé, ami azt jelentené, hogy ezt a standardot kellene alkalmazni a játékosok kölcsönszerződéseire kapcsán. Ugyanakkor „a lízingbevevő a jelen standardot a 3. bekezdés e) pontjában említetteken kívüli immateriális eszközökre is alkalmazhatja, de arra nem köteles (IFRS 16.4, 2023).” Eszerint lehetőség van arra, hogy ne alkalmazzák az IFRS 16 Lízings standardot, a PwC (2024) szerint ebben az esetben a lízingdíj immateriális eszközként kerül megjelenítésre.

Az Európai Labdarúgó-szövetség szerint a kölcsönök négy fő típusba sorolhatóak: általános kölcsönszerződések, kötelező vásárlási záradékot tartalmazó kölcsönszerződések, vásárlási opciót tartalmazó kölcsönszerződések és feltételes vásárlási kötelezettséget tartalmazó kölcsönszerződések (UEFA, 2023). A következőkben ezen csoportosításnak megfelelően kerülnek bemutatásra a játékos kölcsönzések elszámolásai.

Általános kölcsönszerződések

Általános esetben a játékosok kölcsönvétele során a vállalatok eldönthetik, hogy alkalmazzák-e az IFRS 16 standardot vagy sem. Amennyiben alkalmazzák, akkor a játékosjog használatijog-eszközként bekerül az eszközök közé, a lízingdíj pedig a kötelezettségek között jelenik meg. Ugyanakkor a standard alapján, ha a futamidő 12 hónapnál (azaz 1 szezonnál) rövidebb, a lízingfizetéseket ráfordításként számolhatják el, azaz operatív lízingnek minősül. Amennyiben egy csapat úgy dönt, hogy nem jelenít meg használatijog-eszközt és lízingkötelezettséget, akkor „a lízingbevevőnek az ezen lízingekhez kapcsolódó lízingfizetéseket ráfordításként a lízingfutamidő alatt lineáris módszerrel vagy más szisztematikus módszerrel elszámolva kell megjelenítenie (IFRS 16.6, 2023).” Lehetőség van arra is, hogy a futballvállalatok egyáltalán ne alkalmazzák az IFRS 16 standardot, ebben az esetben az IAS 38 Immateriális eszközök standardot kell alkalmazni, a játékosokért fizetett kölcsönzési díjak pedig az immateriális eszközök között kerülnek aktiválásra és a kölcsönszerződés időtartama alatt kell azokat amortizálni.

A Juventus (2023) a számviteli politikájában részletezi a kölcsönszerződésekkel kapcsolatos elszámolások szabályait. Eszerint a játékosok regisztrációs jogainak ideiglenes megszerzését és átruházását, amennyiben azok időtartama meghaladja a 12 hónapot, az IFRS 16 standard alkalmazásával számolják el és kimutatják a játékost használatijog-eszközként az immateriális eszközök között. A Borussia Dortmund és a Manchester United nem ad részletes tájékoztatást a kölcsönjátékosok számviteli elszámolása kapcsán, ám a beszámolóikból így is kiolvashatóak az ilyen típusú ügyletekkel kapcsolatos információk.

Általános kölcsönszerződésre példaként említhető a holland válogatott Wout Weghorst esete. A Manchester United a csapat megerősítésének szándékából vette kölcsön fél évre a támadót, a szerződés nem tartalmazott vételi lehetőséget vagy kötelezettséget. A majdnem 3 millió eurós kölcsöndíj a rövid időtáv miatt a működési ráfordítások között jelent meg (Manchester United, 2023).

Ami a kölcsönbeadói oldalt illeti, a lízingbeadónak azt kell meghatároznia, hogy a megállapodás pénzügyi lízing vagy operatív lízing. „Egy lízing akkor minősül pénzügyi lízingnek, ha lényegében a mögöttes eszköz tulajdonlásával járó összes kockázatot és hasznot átadja. Egy lízing akkor minősül operatív lízingnek, ha nem adja át lényegében a mögöttes eszköz tulajdonlásával járó összes kockázatot és hasznot (IFRS 16.62, 2023).” Általános esetben a kölcsönszerződés lejárta után a játékosok visszatérnek a klubjaikhoz, nem kerül át az összes kockázat és haszon a kölcsönbevevőhöz, azaz operatív lízingről beszélhetünk. Ebben az esetben nem kell kivezetni a játékosjogokat a mérlegből, továbbra is amortizálni kell azokat. Operatív lízing esetében „a lízingbeadónak az operatív lízingből származó lízingfizetéseket vagy lineáris módszerrel vagy más szisztematikus módszerrel kell bevételként megjelenítenie (IFRS 16.81, 2023).” Ez azt jelenti, hogy a kölcsönadásért kapott ellenérték (éven túli kölcsön esetében) a halasztott bevételek között kerül jóváírásra, amelyet aztán a lízing futamideje alatt, évente, a működési bevételek között számolnak el. A kölcsönadó klub által kapott kölcsöndíjakat a kölcsönszerződés időtartama alatt bevételként kell elszámolni, a játékosjogot pedig továbbra is immateriális eszközként jeleníti meg a mérlegében, amortizált értéken.

Ellentétes irányú kölcsön vizsgálatához a Borussia Dortmund játékosa, Thorgan Hazard lehet jó példa, hiszen az ő esetében a szerződés nem tartalmazott semmilyen lényeges záradékot. A belga válogatott labdarúgó a 2022/2023-as szezon téli átigazolási időszakában a több játéklehetőség reményében igazolt fél évre a holland PSV Eindhoven együtteséhez. A játékos játékosjoga nem került kivezetésre a Dortmund könyveiből, a fél millió eurós kölcsönbevétel az egyéb bevételek között került elszámolásra (Borussia Dortmund, 2023).

Kötelező vásárlási záradékot tartalmazó kölcsönszerződések

A kötelező vételi záradékot tartalmazó kölcsönök gyakorlatilag végleges átigazolásnak minősülnek, hiszen a kölcsönszerződés lejártá után a játékos mindenféleképpen átkerül a másik csapathoz. Ebben az esetben a lízingdíj, valamint az átigazolási díj diszkontált értékének összege a játékosjog bekerülési értéke, és az immateriális eszközök között kerül megjelenítésre az IAS 38 Immateriális eszközök standard alapján.

A kötelező vásárlási záradékot tartalmazó kölcsönadást a kölcsönadó klubnak végleges átigazolásként kell elszámolnia és a játékosjogot ki kell vezetnie az immateriális eszközök közül. A kölcsönből és a jövőbeni végleges átigazolásból származó bevételt a kölcsönszerződés megkötésétől kezdve kell megjeleníteni. Ennek alapján az eladó klubnak immateriális eszköz elidegenítéséből származó nyereséget vagy veszteséget kell kimutatnia a nettó eredményben.

A három vizsgált csapat egyike sem szerződött kötelező vásárlási záradékot tartalmazó kölcsönszerződés keretében játékos, valamint senki sem került értékesítésre ilyen jogcím alatt. A gyakorlatban a vételi záradékot legtöbbször valamilyen feltételhez vagy lehetőséghez kötik, hiszen, ha a vásárlást kötelezővé tennék az megvalósulhatna normál átigazolás formájában is, késedelmes fizetés mellett.

Vásárlási opciót tartalmazó kölcsönszerződések

Az általános kölcsönszerződésekhez hasonlóan a csapatok a vásárlási opciót tartalmazó kölcsönszerződések esetében is eldönthetik, hogy alkalmazzák az IFRS 16 standardot vagy nem. Az IFRS 16 standard alkalmazása esetén a kölcsönbevevő klub pénzügyi lízingként kezeli a megállapodást és a vállalatnak mérlegelnie kell, hogy élni fog-e az opcióval vagy sem. Amennyiben úgy döntenek, hogy valószínűleg meg fogják venni a játékos a kölcsönszerződés lejártá után, akkor a játékosjogot kimutatják immateriális eszközként, az átigazolási díjat (lehívási árát) pedig megjelenítik a lízingkötelezettségek között. A standard úgy fogalmaz, hogy a lízingbevevő által a lízingbeadónak teljesített fizetés tartalmazza a vételi opció lehívási árát, „ha észszerűen biztos, hogy a lízingbevevő lehívja az opciót (IFRS 16.A, 2023).” Ha azonban nem biztosak abban, hogy élnek a vételi opcióval, akkor az átigazolási díjat nem veszik figyelembe a lízingkötelezettségénél.

Vásárlási opciót tartalmazó kölcsönszerződés bemutatására kiváló példa Arkadiusz Milik esete. A lengyel labdarúgó 2022 nyarán csatlakozott kölcsönjátékosként a Juventushoz a francia Marseille csapatától 750 ezer eurós kölcsöndíjért cserébe. A szerződés tartalmazott egy opciót, miszerint a torinói együttes az egyéves kölcsönszerződés lejártá után 8 millió euróért megvásárolhatja a játékosjogot. A Juventus fel is vette az immateriális eszközök közé Miliket 8 millió eurós bekerülési értéken, hiszen a szezon végén érvényesítették a vásárlási opciójukat. A 750 000 eurós kölcsönzési díjat a nettó eredmény terhére számolták el ráfordításként (Juventus, 2023).

A kölcsönadó klubnak viszont kölcsönként kell nyilvántartania az ügyletet mindaddig, amíg az új klub nem él az opcióval, azaz ez operatív lízingnek tekinthető. Ez egy olyan speciális eset, amikor is mindkét fél mérlegében megjelenik a játékosjog, hiszen a kölcsönbeadó operatív, míg a kölcsönbevevő pénzügyi lízingként kezeli az ügyletet. Az opció lehívásakor a kölcsönből fennmaradó bevételt és a jövőbeni végleges átigazolásból származó összeget az eladó klubnak az elidegenítésre vonatkozó, az új klubnak pedig a kölcsön fennmaradó és a jövőbeni átigazolás költségeit a játékosjog végleges megszerzésére vonatkozó számviteli előírásoknak megfelelően kell elszámolnia.

A Juventus kapcsán szintén vizsgálható a vásárlási opciót tartalmazó kölcsönszerződés kimenő transzfer esetén. Dejan Kulusevski 2022 januárjában csatlakozott másfél évig az angol Tottenham együtteséhez. Romano (2022) értesülései szerint a szerződés tartalmazott 2022 nyarára egy 30 millió eurós vásárlási lehetőséget, míg 2023 nyarára egy 35 milliós vásárlási kötelezettséget

bizonyos feltételek teljesülése esetén. Az angol klub már 2022-ben élt a vételi opcióval, így a Juventus az opció lehívásakor kivezette Kulusevski játékosjogát az immateriális eszközök közül. A játékos vételára 30 000 ezer euró volt, amely diszkontált értéken 26 889 ezer euróval egyenlő. A játékos könyv szerinti értéke 14 746 ezer euró volt, ezt csökkentve a hozzájárulás 440 ezer euró értékével megkapjuk, hogy az elidegenítésből származó nyereség 11 703 ezer euró volt, ez került elszámolásra a nettó eredmény javára. A nettó eredményt még tovább növelte a kapott kölcsönzési díj, de ez nem az értékesítésből származott nyereségben jelent meg, hanem egy külön soron, amely a kölcsönszerződésekből származó bevételeket tartalmazza, mondhatni egyéb bevételként (Juventus, 2023).

Feltételes vásárlási kötelezettséget tartalmazó kölcsönszerződés

Feltételes vásárlási kötelezettséget tartalmazó kölcsönszerződés esetében is különbséget kell tenni aközött, hogy várhatóan teljesül-e a feltétel vagy sem. Ha valószínű, hogy teljesül a kikötés, akkor a kötelező vételi záradékot tartalmazó kölcsönszerződésekhez hasonlóan kell elszámolni az ügyletet. Amennyiben a kikötés teljesülése kevésbé valószínű, akkor csak a kölcsönt szabad kimutatni, az átigazolási díjat csak a feltétel bekövetkeztekor kell elszámolni.

Feltételes vásárlási kötelezettséget tartalmazó kölcsönszerződések vizsgálatánál Leonardo Paredes esete hozható példaként. A Foot Italia (2022) közleménye szerint a Juventus 2,5 millió eurós díjért cserébe egy évre megszerezte a Paris Saint-Germain csapatától Leonardo Paredes játékosjogát és bizonyos sportszakmai célok teljesülése esetén kötelezettségük keletkezett volna 22,6 millió euróért megvásárolni a játékost. A pénzügyi kimutatásban szereplő információk alapján a feltételek nem teljesültek, a játékost nem mutatták ki az immateriális eszközök között, a kölcsönzési jutalék összege ráfordításként került elszámolásra (Juventus, 2023).

Eladási ideiglenes szerződés esetén – ha az olyan záradékot tartalmaz, ami gyakorlatilag biztosnak tekinthető – a játékosjogot ki kell vezetni a befektetett eszközök közül, a bevétel és a könyv szerinti érték közötti különbözetet pedig a nettó eredmény javára/terhére el kell számolni. Ha a feltétel teljesülése nem értékelhető kellő bizonyossággal a kölcsönszerződés kezdetétől fogva, akkor a játékosjogot először kölcsönként, majd a feltétel bekövetkezését követően végleges átigazolásként kell elszámolni.

1. táblázat: A játékoskölcsönzések elszámolásának összefoglalása

A kölcsönszerződés típusa	Az ügylet elszámolása a kölcsönbevevő félnél	Az ügylet elszámolása a kölcsönbeadó félnél
Általános kölcsönszerződés	IFRS 16 alapján használatijog-eszközként vagy IAS 38 alapján immateriális eszközként kell elszámolni	Operatív lízingként kell kezelni az ügyletet, a játékosjogot nem kell kivezetni a mérlegből
Kötelező vásárlási záradékot tartalmazó kölcsönszerződés	IAS 38 alapján immateriális eszközként kell elszámolni	IAS 38 alapján a játékosjogot ki kell vezetni az immateriális eszközök közül
Vásárlási opciót tartalmazó kölcsönszerződés	Pénzügyi lízingként kell kezelni az ügyletet, immateriális eszközként kimutatják a játékosjogot	Operatív lízingként kell kezelni az ügyletet, a játékosjogot nem kell kivezetni a mérlegből
Feltételes vásárlási kötelezettséget tartalmazó kölcsönszerződés	Ha várhatóan teljesül a feltétel: IAS 38 alapján immateriális eszközként kell elszámolni	Ha várhatóan teljesül a feltétel: IAS 38 alapján a játékosjogot ki kell vezetni az immateriális eszközök közül
	Ha a feltétel teljesülése kevésbé valószínű: kölcsönként kell elszámolni	Ha a feltétel teljesülése kevésbé valószínű: operatív lízingként kell kezelni az ügyletet

Forrás: Saját szerkesztés

2022 nyarán a román válogatott Radu Dragusin a Juventus csapatától igazolt ideiglenesen a Genoa CFC együtteséhez. A Juventus (2022) hivatalos közleménye szerint bizonyos sportszakmai feltételek teljesülése esetén a Genoának 5,5 millió euróért meg kell vásárolnia a játékost. A feltétel teljesült 2023-ban, ezért a Juventus kivezette az immateriális eszközei közül a játékosjogot. Az 5 500 ezer eurós vételár diszkontált értéke 5 299 ezer euró volt. Ennek az összegnek és az 1 589 ezer eurós könyv szerinti értéknek a különbözete 3 710 ezer euró, amely játékosjog értékesítéséből származó eredményként került kimutatásra (Juventus, 2023).

Az 1. táblázat összefoglalja, a játékos kölcsönzések négy fő típusának számviteli elszámolásait a kölcsönbevevő és a kölcsönbeadó futballklubok szempontjából.

KÖVETKEZTETÉSEK ÉS JAVASLATOK

Kutatásom során arra a következtetésre jutottam, hogy általános esetben a játékosok kölcsönvétele során a futballvállalatok eldönthetik, hogy alkalmazzák-e az IFRS 16 Lízíngek standardot vagy sem. Amennyiben alkalmazzák, akkor a játékosjog használatijog-eszközként kerül be az immateriális eszközök közé, a lízingdíj pedig a kötelezettségek között jelenik meg. Ugyanakkor a standard alapján, ha a futamidő 1 évnél rövidebb, akkor a lízingfizetéseket ráfordításként számolják el, azaz operatív lízingnek minősül. Lehetőség van arra is, hogy a futballvállalatok egyáltalán ne alkalmazzák az IFRS 16 standardot, ebben az esetben az IAS 38 Immateriális eszközök standardot kell alkalmazni, a játékosokért fizetett kölcsönzési díjak pedig az immateriális eszközök között kerülnek aktiválásra és a kölcsönszerződés időtartama alatt kell azokat amortizálni. A kezdeti és a követő értékelés a két megközelítés között azonos, azonban az IFRS 16 és az IAS 38 eltérő közzétételi követelményeket ír elő. A másik három, speciális esetben azt kellene felmérnie a vállalatoknak, hogy a játékosjog várhatóan átkerül-e véglegesen a kölcsönbevevő klubhoz vagy sem. A kötelező vételi záradékot tartalmazó kölcsönök esetében a kölcsönszerződés lejártja után a játékos mindenféleképpen átkerül a másik csapathoz, így véleményem szerint azt végleges átigazolásként kellene elkönyvelni. Vásárlási opciót tartalmazó kölcsönszerződések esetében a kölcsönbevevő klub pénzügyi lízingként kezeli a megállapodást, a kölcsönadó klubnak viszont kölcsönként kellene nyilvántartania az ügyletet mindaddig, amíg az új klub nem hívja le az opciót, tehát ez operatív lízingnek tekinthető. Feltételes vásárlási kötelezettséget tartalmazó kölcsönszerződés esetében is szükséges lenne különbséget tenni aközött, hogy várhatóan teljesül-e a feltétel vagy sem. Amennyiben a feltétel teljesülése gyakorlatilag biztosnak tekinthető, akkor a jogot mindkét klubnak végleges átigazolásként kellene elkönyvelnie a kölcsönszerződés kezdetekor, míg ha a feltétel teljesülése nem értékelhető kellő bizonyossággal a kölcsönszerződés kezdetétől fogva, akkor a játékosjogot először kölcsönként, majd a feltétel bekövetkezését követően végleges átigazolásként illene elszámolni.

Úgy gondolom, hogy a játékosok kölcsönvételének és kölcsönadásának lízingként való megjelenítése helytálló a vizsgált futballvállalatok szempontjából, hiszen az ilyen jellegű ügyletek a nemzetközi számviteli elszámolások alapján megfeleltethetőek az IFRS standardokban megfogalmazott definícióknak.

FELHASZNÁLT IRODALOM

Az Európai Parlament és a Tanács 1606/2002/EK rendelete (2002. július 19.) a nemzetközi számviteli standardok alkalmazásáról (2002). <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HU/TXT/?uri=CELEX%3A32002R1606>

Beke, J. (2013). *Nemzetközi számviteli harmonizáció elvi és gyakorlati lehetőségei*. Typotex.

Beke, J. (2014). *Nemzetközi számvitel*. Akadémiai Kiadó.

Borussia Dortmund (2023). Annual report 2022/2023. <https://report.bvb.de/annual-report/2022-2023/assets/downloads/gesamt-bvb-gb2223.pdf>

- Dékán Tamásné Orbán, I. (2013). Reporting companies' performance – in respect of the International Financial Reporting Standards (IFRS). *Applied Studies in Agribusiness and Commerce*, 7(4-5), 107–112. <https://doi.org/10.19041/APSTRACT/2013/4-5/15>
- Dékán Tamásné Orbán, I. (2019). A konszolidáció folyamata az IFRS konszolidált beszámolót készítő vállalkozások esetében. *International Journal of Engineering and Management Sciences*, 4(4), 1–9. <https://doi.org/10.21791/IJEMS.2019.4.1>
- Deloitte (2024). *Deloitte Football Money League 2024*. <https://www2.deloitte.com/uk/en/pages/sports-business-group/articles/deloitte-football-money-league.html>
- Foot Italia (2022). *OFFICIAL: Juventus sign Leandro Paredes*. <https://www.footitalia.com/official-juventus-sign-leandro-paredes/>
- IAS 38 (2023). Immateriális eszközök. <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HU/TXT/HTML/?uri=CELEX:32023R1803>
- IFRS 16 (2023). Lízingek. <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HU/TXT/HTML/?uri=CELEX:32023R1803>
- IFRS Interpretations Committee (2019). *Presentation of player transfer payments (IFRS 15 and IAS 38)*. <https://www.ifrs.org/content/dam/ifrs/meetings/2019/november/ifric/ap6-ifrs-15-ias-38-presentation-of-player-transfer-payments.pdf>
- Juventus (2022). *Agreement with Genoa for the disposal of the player Radu Dragusin*. https://www.juventus.com/images/image/upload/fl_attachment/dev/g7188dwm5jvmago6j1bk.pdf
- Juventus (2023). Annual financial report at 30 June 2023. https://www.juventus.com/images/image/private/fl_attachment/dev/pkre2vvie8s5t3siv7i3.pdf
- Lakatos, L. P. (2014). A számviteli szabályozások eltéréseinek okairól. *Vezetéstudomány*, 45(9), 2–11. <https://doi.org/10.14267/VEZTUD.2014.09.01>
- Madarasiné Szirmai, A., Kovács, D. M., & Mohl, G. (2019). *Nemzetközi számviteli ismeretek*. Perfekt.
- Manchester United (2023). *Manchester United Plc 2023 annual report on form 20F*. https://ir.manutd.com/~/_media/Files/M/Manutd-IR/documents/manu-20230630-20f-taxonomyifrs-2022-tmbsf-v1.pdf
- PwC (2024). *Accounting for typical transactions in the football industry*. <https://viewpoint.pwc.com/dt/gx/en/pwc/industry/football/assets/pwc-accounting-for-typical-transactions-in-the-football-industry-v4.pdf>
- Romano, F. (2022). *Revealed: the deal Spurs struck with Juventus to buy Dejan Kulusevski*. <https://www.theguardian.com/football/2022/mar/22/spurs-deal-with-juventus-to-buy-dejan-kulusevski-revealed>
- Szöke, R., Bács, Z., Dékán Tamásné Orbán, I., & Dékán, T. (2015). Information content of a sports undertaking's statements serving different purposes – particularly with reference to the player rights. *Applied Studies in Agribusiness and Commerce*, 9(1-2), 119–133. <https://doi.org/10.19041/APSTRACT/2015/1-2/21>
- U.S. Securities and Exchange Commission (2007). *SEC takes action to improve consistency of disclosure to U.S. investors in foreign companies*. <https://www.sec.gov/news/press/2007/2007-235.htm>
- UEFA (2023). *UEFA Club Licensing and Financial Sustainability Regulations 2023*. https://documents.uefa.com/viewer/book-attachment/iz_lsPmhmTMVqu7B15kcCw/6PBeGzuVORb94t3moea8iA